

Forslag til forespørgselsdebat vedrørende forslag til hvilke forholdsregler og hvilken indsats man kan gøre for at imødegå de stærkt stigende fødevarerpriser som følge af krigen således, at det går mindst muligt udover borgerne?

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

Lad mig starte med at takke Siumut for at tage dette emne op til debat. Jeg tror, at det er vigtigt, at vi allerede nu diskuterer, hvad vi skal stille op, når prisstigningerne rammer vores land. For det er givetvis kun et spørgsmål om, hvornår det vil ske – ikke om det vil ske.

Det er vigtigt, at vi tænker os godt om. I Danmark har man valgt at give tilskud til udvalgte befolkningsgrupper. Det er lidt uskønt at observere, hvordan man fra den danske regerings side kun hjælper udvalgte grupper, der åbenlyst tilhører regeringspartiets vælgersegment. Det ville være en skam, hvis vi lod os inspirere af den slags.

Herhjemme mener jeg, at vi bør tænke smartere. Og jeg mener, at vi skal sørge for at bruge eksisterende rammer, så vi ikke skal gennem en masse bureaukrati og administration for at kanalisere penge ud i borgernes lommer.

For Demokraatit er det derfor helt oplagt at kigge på bundfradraget og afgifter på dagligvarer. Ved at dreje på disse håndtag kan vi enten sikre, at folk beholder flere af deres egne penge eller vi kan sikre, at priserne bliver holdt i nogenlunde ro eller måske endda, at de falder.

Demokraatits forslag er:

- Lad os hæve bundfradraget med det samme. Hvor meget det skal hæves må bero på en politisk forhandling. Dette tiltag vil ikke forhindre prisstigninger, men det vil sikre alle en højere real-indkomst, hvilket betyder, at befolkningen har råd til prisstigningerne.
- Lad os midlertidigt - eksempelvis i et halvt eller helt år - fjerne alle afgifter på dagligvarer. Det vil sige væk med afgiften på kød, sukker, chokolade, mineralvand, sodavand med videre. Det vil sikre et prisfald på en række dagligvarer, som betyder, at prisstigningerne ikke slår igennem på samme vis som ellers. Måske kunne man nøjes med en halvering af afgifterne eller nøjes med at sænke nogle afgifter markant. Hovedpointen er at sikre, at befolkningens købekraft forbliver på nogenlunde samme niveau trods prisstigningerne.

Herudover kan vi kigge på fragtpriserne, der er steget enormt på bagkant af corona. Eksempelvis kostede

en almindelig 40 fods reefer mellem 17.000 og 30.000 kroner fra Østen til Danmark før pandemien. Nu koster dette mellem 100.000 og 130.000 kroner. Det er jo en forfærdelig stigning. Derudover koster det 80.000 kroner at sende en 40 fods kølecontainer fra Danmark til Grønland – og det vel at mærke FØR den sidste stigning i olie- og valutatillægget. Altså dengang dette tillæg ”kun” var på knap 15 procent. Vi kan ikke gøre noget ved fragtraterne i den store verden, men vi kan gøre noget ved vores egne. Derfor er det meget vigtigt at bringe Royal Arctic Line og konkurrence på søfragt på banen.

Vi bør også se på de bureaukratiske benspænd, som vi har påført os selv ved indførsel af dagligvarer. Jeg har fra erhvervslivet fået oplyst, at det er et stort problem. Et groteskt eksempel herpå er, at samtlige agurker man indfører fra Island skal stemples af myndighederne. Sagt anderledes, så bør vi kunne spare en del på at afbureaukratisere processerne, arbejde for bedre handelsaftaler med omverdenen og sikre toldfrihed, hvis dette er muligt.

Det var Demokraatits foreløbige input til debatten.